

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo
kirjaamo@stm.fi

Viite lausuntopyyntö STM/2831/2017

**POHJOIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTON PERUSPALVELUT,
OIKEUSTURVA JA LUVAT -VASTUUALUEEN LAUSUNTO LUONNOKSESTA
SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN ASETUKSEKSI IONISOIVASTA
SÄTEILYSTÄ**

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue esittää lausuntonaan seuraavaa:

Asetus kuuluu osaksi lainsäädännöllisiä toimenpiteitä täytäntöön pantaessa EU:n uutta säteilyturvallisuusdirektiiviä. Ionisoivan säteilyn käytön riittävän tarkka sääntely on perusteltua säteilyn käytöstä aiheutuvien terveyshaittojen minimoimiseksi.

Yksityiskohtaiset huomiot

4 § Säteilyturvallisuusvastaavan osaaminen ja työkokemus

Uusi asetus mahdollistaisi röntgenhoitajan toimimisen säteilyturvallisuusvastaavana hankittuaan asiaan tarvittavan osaamisen. Aiemmin säteilyn käytön vastaavina johtajina ovat voineet toimia lääkärit ja sairaalafyysikot. Muutos on tervetullut erityisesti pienissä röntgentoimintaa harjoittavissa paikoissa, joissa lääkäri ei osallistu päivittäiseen röntgentoimintaan. Harvaan asutuilla alueilla on myös ollut vaikeuksia saada pysyviä lääkäreitä kaikkiin perusterveydenhuollon toimipaikkoihin ja tehtäviin, jolloin säteilyturvallisuudesta vastaavan johtajan tehtävien tosiasiallinen suorittaminen on saattanut olla ajoin kyseenalaista.

5 § Säteilyturvallisuussiantuntijan ja -vastaavan koulutuksesta annettava todistus

Pykälän otsikossa on kirjoitusvirhe.

11 § Rajattu oikeus lähettää röntgentutkimukseen

Liite 6. Sairaanhoitajan oikeus lähettää röntgentutkimukseen

a) Taulukkoon esitetään lisättäväksi seuraava kohta:

Potilaan hoitosuunnitelman mukaisesti

Nimike*	Tutkimuskoodi*	Tautitila
Thoraxin röntgen	GD1AA	keuhkosairauden kontrollitutkimus

Perustelut

Perusterveydenhuollossa tehdään usein thoraxin kuvantamista natiiviröntgentutkimuksin mm. kontrolloitaessa keuhkokuumeen paranemista. Aikuisten alahengitystieinfektioiden Käypä hoito -suosituksen (2.1.2015) mukaan yli 50-vuotiaille ja tupakoiville potilaille suositellaan keuhkojen seurantaröntgenkuvausta noin 6–8 viikon kuluttua mutta viimeistään 2–3 kuukauden kuluttua kotiutuksesta. Vältä viisaasti -suosituksen (2.2.2017) mukaan keuhkojen seurantaröntgenkuvaa ei tule ottaa rutiinimaisesti keuhkokuumeen jälkeen, jos alle 50-vuotias, yleistilaltaan terve ja tupakoimaton potilas paranee hyvin.

Esittämämme lisäys loisi mahdollisuuden tehostaa keuhkokuumeepotilaan seurantaprosessia perusterveydenhuollossa.

b) Ehdotus lähettämisoikeuden erityisten rajoitusten lisäämisestä asetuksen liitteeseen 6

Asetuksen liitteessä 6 olisi myös hyvä tuoda selkeyden vuoksi esille ne erityiset rajaukset, jotka koskevat sairaanhoitajien lähettämisoikeutta myös liitteessä lueteltujen tutkimusten osalta. Esimerkiksi näin:

- Rajattu oikeus lähettää röntgentutkimukseen ei koske:*
- alle 18-vuotiaita potilaita
 - raskaana olevia potilaita
 - lonkan röntgentutkimuksen osalta alle 60-vuotiaita potilaita

Raskaina olevia potilaiden kuvaaminen natiivikuvalla on huomattava poikkeus. Sairaanhoitajalla ei tulisi olla oikeutta lähettää raskaana olevaa potilasta missään tilanteessa röntgentutkimukseen.

Yhteenveto

Yhteenvetona todettakoon, että ionisoivan säteilyn käyttöön liittyvän sääntelyn uudistaminen on selkeästi ajankohtaista ja perusteltua. Asetuksessa määritetyt keinot edesauttavat turvallista ionisoivan säteilyn käyttöä. Tehtävänsiirto lääkäriltä erikoiskoulutetuille sairaanhoitajille saattaa mahdollistaa myös toimintaprosessien kehittämisen tehokkaammiksi tulevaisuudessa.

Yksikön päällikön sijainen,
lakimies

Sinikka Siniluoto-Heikkinen

Aluehallintoylilääkäri

Pasi Eskola